

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32 — K
Félévre — — — 16 — K
Negyedévre — — — 8 — K
Egy hóra — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Kiadóhivatal:

Meitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecs-
kerék, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünnepepek kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecserekek, 1917.

XLVI. évfolyam, 85. szám.

Péntek, április 13.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távlati jelentésel. —

Az orosz szocialisták a franciák és angolok ellen.

A szocialisták békeakciója. — Az orosz szocialisták vádirata a franciák és angolok ellen. — Óriási harcok a nyugati fronton — Az entente katonai tanácskozása. — A háborus Amerika. — Az oroszországi helyzet.

A szocialisták békeakciója. — Az orosz szocialisták vádirata az angolok és franciák ellen.

Budapest, ápr. 13. Kopenhágából sürgönyzik:

Mint a Politiken jelenti, Stockholm-ban békekonferenciát fognak tartani. Erről azonban Stockholm-ban mit sem tudnak s a közzétett békefeltételek nem egyebek kombinációknál. Adler Viktort és Scheidemant ezen a héten idevárják.

Budapest, április 13. Luganóból sürgönyzik: A Corriere della Sera jelenti:

Az orosz munkásbizottság külügyi albizottságot alakított és felhatalmazta, hogy kezdje meg a tárgyalásokat a német szocialistákkal.

Budapest, április 13. Stockholm-ból sürgönyzik:

Az orosz szocialista szervező bizottság több tagjának aláírásával nyílt levelet intézett Cseidzéhez, a munkáskatonák bizottságának elnökéhez. A nyílt levél valóságos vádirat az angol-francia sovinszta szocialisták ellen, akik megbízottakat küldöttek Szentpétervárra, hogy az orosz proletáriátust félrevezetve a háboru folytatására bírják.

A nyílt levél, amelyet a Stockholms Tidningen egész terjedelmében közöl, ezeket mondja:

Az angol-francia szocialisták rendszeres hadjáratot indítottak az orosz proletariatus ellen és arra akarják kényszeríteni, hogy hagyja abba a küzdelmet, amellyel a békét kívánja kivívni. Evégből egész tömeg táviratot küldtek az orosz proletáriátushoz. A táviratokból nem lehet megállapítani, hogy örülnek a bekövetkezett átalakulás sikerének, ellenben megállapítható, hogy szívesen feláldoznák a kivívott szabadságunkat a nacionalista érdekek oltárán.

— Az orosz munkásság legelső feladata megalapozni az igazi demokráciát. Guesde francia elvtárs a köztársaságot elárulta azoknak, akik győzelemmel kecsegtetik a népet. Anglia és Franciaország azt akarják, hogy az egész forradalom intézését bizzák az angol nagykövetség ellenőrzésére. Még a pénzügyi bojkottal való fenyegetéstől sem riadtak vissza.

— Miközben az orosz proletáriátus azon van, hogy emberfeletti erőfeszítéssel megsemmisítő csapást mérjen a megdöntött reakcióra és utját vágja az ellenforradalomnak, addig a francia-angol reakció arra törekszik, hogy ferde világitásba hozza az orosz szocialisták törekvéseit. Jellemző, hogy az angol-francia szocialista kiküldöttek a külügyminiszterium parlamenti bizottságának támogatásával és költségén utaznak. A francia kormány szegyeneljes szolgálatokat teljesít a cárizmusnak.

— Felesleges magyaráznunk, hogy ezen hadjárat nem az angol-francia szocialisták közakaratóból támadt és azt sem, hogy Németország népe nem kevésbé sováróg a béke után, mint az orosz birodalomé. Az orosz munkástanács fáradozása arra irányul, hogy **előbbi béke legyen** és megalakuljon a köztársaság. Az a nép, mely forradalommal szabadította föl magát, nem altatható el többé.

— Az angol francia kiküldötteknek pedig azt mondjuk, hogy nemzetközi összetartással **akarjuk kikényszeríteni a békekötést. Éljen a nemzetközi szolidaritás, amely meghozza a békét.**

Budapest, április 13. Rotterdamból sürgönyzik:

Nagy feltűnést kelt a Times ama vezér cikke, amely az oroszországi helyzetről ezeket írja:

— A munkások és katonák képviselőinek bizottsága **akarja bukztatni az ideiglenes kormányt, e ő akarja idézni az orosz hadsereg vereségét és becstelen békét akar kötni.** Ezen bizottság és az ideiglenes kormány között folyik az igazi harc. Sok függ attól, sikerül-e Rodziankónak és barátainak gyorsan megszerezni a nép egyesített támogatását. A jelek arra vallanak, hogy sikerülni fog. Ehhez azonban szükséges, hogy a kormány nagyobb engedményeket tegyen.

A nyugati nagy küzdelem.

Budapest, ápr. 13. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti tegnap este:

Angol támadások Souchez, Fampoux és Arrastól északra, valamint keletre meghiusultak.

St. Quentinél tart az élénk tüzéségi tevékenység.

Soissons és Reims között folytatódik az erős tüzerharc.

Keleten és Macedóniában semmi különös.

Budapest, ápr. 13. Hágából sürgönyzik:

Mint a Daily Maily jelenti, az arrasi csatában csaknem az egész angol haderő résztvesz Haig főparancsnok vezetésével.

Budapest, ápr. 13. Rotterdamból sürgönyzik: A Times haditudósítója jelenti:

A harcok kedden Arras külvárosánál nagyon hevesek voltak. Az ellenség homokzsákokkal torlaszolta el magát a házak romjai között. A németek gépfegyverrel feltartóztatták a skótokat, miután ágyuk nem tudták eléggé elpusztítani az ellenséges vonalakat. A foglyok és katonáink között az érintkezés nagyon barátságos volt. Látszott, hogy nem haragszanak egymásra.

Budapest, április 13. Rotterdamból sürgönyzik: A Reutter-ügynökség jelenti:

St. Quentinél egész éjjel dörögtek az ágyuk és hajnalban néhány pillanatra csak azért hagyott alább a lövöldözés, hogy később olyan méreteket öltön, amilyenre a háboru kitörése óta nem volt példa. Az ágyuk torkából kicsapódó lángok mértföldekre menő területeket megvilágítottak. A harc kimeneteléről még korai volna beszélni.

Budapest, ápr. 13. A Havasügynökség jelenti:

Nem várható, hogy az angol offenzíva továbbra olyan gyorsan haladjon előre mint eddig. Valószínű, hogy a hadműveletekben kis szünet áll be.

Az entente katonai tanácskozása.

Budapest, ápr. 13. Párisból sürgönyzik:

Ribot miniszterelnök Lloyd George-val Folkestownba érkezett, ahol tanácskozást folytattak.

Painleve francia hadügyminiszter Londonba érkezett, ahol Derby lorddal, Carsonnal, Robertsonnal és Lloyd George-al tanácskozott. A tárgyalások eredménye az, hogy a két kormány az összes arcvonalakat illető hadműveletek terveiben megegyezett.

A háborus Amerika.

Budapest, április 13. A Daily Mail jelenti Newyorkból:

A kormány elvben elutasította Roosevelt ajánlatát, hogy Franciaországba expedíciós hadsereget küldjenek. A kormány azt hiszi, hogy addig nem kell Európába haderőket küldeni, amíg az Uniónak egymillió kiképzett katonája nem lesz, a másik millió kiképzését pedig meg nem kezdték.

„Legujabb“ hireink folytatása a negyedik oldalon van.

HIREK.

— A német hivatalos jelentés április 12-ről.

A miniszterelnökség sajtóosztálya közli:

A német nagyhajóhadiszállás jelentései:

Nyugati harcok:

Rupprecht trónörökös hadserege: A Scarpe északi partján heves tüzérségi harccal visszavertük az angoloknak Vimy és Fampux ellen intézett támadásait. A patak völgyétől délre az ellenség nagy erővel tört vonalaink ellen. Több meghiúsult roham után Monchyt elvesztettük. A helységtől északra és délre az angolok támadásai, amelyben lovasság és páncélos gépkocsik is résztvettek, nagy veszteséggel összeomlottak. A Boulecourt mellett lefolyt harcokban az ellenségnek kezdetben elért sikerét ellentámadással kiegyenlítettük. Ez alkalommal 25 tiszt, több mint 1000 főnyi legénység és 27 géppuska maradt kezünkön. Egy Pernestől keletre Hargicourt mellett vívott ütközettől több mint 100 foglyot és 6 géppuskát szállítottunk be. St. Quentinet tegnap is erősen lőtték. A német trónörökös hadserege: Soissons-tól Reimsig a tüzérségi harcok kivételével hevesre fokozódott. Egyes arcvonalrészeken többször pergőtűz alatt állottak. A nyugati Champagne-ban a tüzérségi harc szintén növekedőben van. Francia gyalogsági felderítő előretöréseket visszavertünk. Albert herceg hadserege: A harci tevékenység csak korlátozott keret között mozgott. A vihar dacára a repülőik igen tevékeny voltak. Az ellenség légi harcokban 23, gyalogsági tűzünk következtében pedig egy repülőgépet vesztett, a Vesle és a Suippes-völgyben ellenséges csapatok és löszraktárakra dobott bombák megfigyelésünk szerint kárt okoztak. Richthofen báró kapitány negyvenedik ellenfelét lőtte le.

Keleti harcok:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcival: Brodnyál a zloczow—tarnopoli vasut mentén és a Dnyesztvertől kétoldalt élénk orosz tüzelőtevékenység.

József főherceg vezérezredes arcvonalán és Mackensen vezértábornagy hadserege mellett nem volt lényeges esemény.

Macedon arcvonal:

A helyzet nem változott. — Ludendorff.

— A görög keletiek húsvétja. A görög keleti hitvallásuk ma ünneplik nagypéntekjüket s vasárnap, hétfőn, kedden ülik meg húsvéti ünnepüket. A föltámadási körmenet szokásosan a nagyszombatról vasárnapra virradó hajnalban lesz, míg a három húsvéti ünnepen istentiszteletek lesznek a gör. kel. szerb templomokban.

— Az alispán szabadságon. Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán egészségi állapotának helyreállítására négy heti szabadságra tegnap Karlsbadba utazott.

— Vasárnaptól kezdve tilos a fekete kávé Nagybecskerekén is. Az Országos Közélelmezési Hivatal elnökének rendelete alapján folyó évi április hó 15-iktől, vasárnaptól kezdve étel és ital kiszolgáltatásával foglalkozó üzletekben Nagybecskerekén is tilos a fekete kávé. Ezentúl tehát kávéházakban, vendéglőkben és kávéházakban délután 2 óráig 7-ig nem szabad kávét kiszolgáltatni semmilyen pótlóanyagból sem. A tilalmat az ette szükségessé, hogy a kávékészlet nagyon csekély az országban s csak igen rövid időre elégséges.

— Köszönet. A Nagybecskereki Népbank 30 koronát adományozott a nagybecskereki Temetkezési egyesület elszegényedett özvegyei részére. Az adományt ezúton fejezi ki hálás köszönetét az elnökség.

A Szociális Misszió gyermekvédelmi céljaira küldött a Torontálmezei Központi Hitel-szövetkezet 100 koronát, amely nagylelkű adományért ezúton mond hálás köszönetet az egyesület elnöksége.

— A cipőárok. A Cipőközpont létesítésével életbelépett Nagybecskerekén is az a rendelkezés, hogy a cipészek, cipőkereskedők mindennemű lábbelin kötelesek az árat feltüntetni. A rendőrség felhívja a közönséget, hogy ha valahol a cipő ára nincs feltüntetve, közölje azt a rendőrséggel. Egyáltalán kéri a rendőrség a közönséget, hogy mindennemű visszaélésnél forduljon a rendőrséghez s elég bizalmasan közölni a rendőrkapitánynál a visszaélést s a rendőrség azt haladéktalanul megtorolja.

— Május 26-án véget ér a tanév a középiskolákban. Félhivatalos jelentés szerint a válás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az oktatás az összes hatósága alá tartozó közép-fokú tanintézetekben névszerint: a gimnáziumokban, reáliskolákban, leányközépiskolákban, polgári iskolákban, felsőkereskedelmi iskolákban, ötvönképző intézetekben, tanító- és tanítónőképző intézetekben május 26-ig befejezések és az érettségi képesítő vizsgálatok a pünkösdi ünnepek után azonnal megtartassanak. E tekintetben csak olyan intézetekben tesznek kivételt, amelyek évközben kénytelenek voltak két hétnél hosszabb szünetet tartani. De az ilyen iskolákban is a tanév legkésőbb június végével befejeződik. Ezt a rendeletet megküldötték az összes felekezeti hatóságoknak, amelyek így hasonló intézkedés megtételére felhatalmazást nyertek. A mezői munkában való segédkezésre külön felhívás fog menni az iskolákhoz.

— Gyászjelentés a harcterről. A mai postával a következő tábori levelezőlapot kaptuk: Feldpost 372. 1917 IV. 5.

Lavina okozta hősi halált halt szegény bajtársunk Guth János zászlós, mokriani tanító temetésén fájdalmas vágyakozással gondolunk a napsütötte magyar rónára. Schütt főhadnagy, Roós György hadnagy, Zimmer Károly főhadnagy, dr. Kálmán főhadnagy, Tóth Bálint zászlós, Gráf Károly zászlós, dr. Ujlaki Hugó zászlós.

— Koszorúmegváltás. Konkoly Róza J. 50 koronát küldött lapunkhoz Csusner János halála alkalmából koszorúmegváltás címén a vak katonák javára. Rendelteségi helyére juttattuk.

— A kenyériküldelem. Hogy az új termésig az ország lisztkészlete elegendő legyen a lakosságnak, az Országos Közélelmezési Hivatal tudvalevőleg különböző újabb korlátozásokat rendelt el a liszt- és kenyérfogyasztás körül s a hatóságok szigorú utasítást kaptak minden pazarlás megállítására, sőt a pazarlók megbüntetésére. A nagybecskereki rendőrség ma egész sereg embert büntetett meg liszt-pazarlás miatt. Így megbüntette Kaskó Istvánné péket, mert a kenyérsütésre adott lisztből eladott, 30 K pénzbüntetésre, továbbá mert lisztkészletüket idő előtt elfogyasztották megbüntette a következőket: Milanov Miklósné 3 napi elzárásra és 30 kor. pénzbüntetésre, Schreiner Péterné, Wagner Józsefné, Kovács Takács Jánosné, Dobroszavlyevics Miklós 15—15 korona pénzbüntetésre, Vukov György, amiért négy családtag helyett 11-et jelentett be két napi elzárásra és 30 korona pénzbüntetésre.

Szigoru büntetés vár azonkívül azokra is, akik buza- vagy lisztkészleteket elrejtettek. Így ma ezek közül Nikolics Mita nagybecskereki lakost három napi elzárásra és 60 kor. pénzbüntetésre ítélték. Kivüle azonban még nyolcvan nagybecskereki gazda ellen indított a rendőrség eljárás készletek elrejtése miatt. Ezeknek az ügyét naponként turmusokban tárgyalja a rendőrség és egyúttal figyelmezteli őket, hogy ha elrejtett készleteiket ügyük tárgyalása előtt beszállítják a Haditerménynek, még mentességben részesülnek.

— A nitrogén tartalmu anyagok térítési ára. A honvédelmi miniszter rendeletileg közli, hogy az egyes rekvirált nitrogén tartalmu anyagoknak térítési ára a következő: 1. Nyers gáz (ammoniak) vízben levő 100 kg tiszta ammoniak után 60 K. 2. Legalább 15% ammoniakot tartalmazó töményített gázvizben levő 100 kg ammoniak után 145 K. 3. Kénsavas ammoniakban levő 100 kg nitrogén után 190 K. E rendelettel az 1915. évi rendeletben foglalt térítési tételek érvényüket veszítik.

— Fény és arny. A Városi Moziban holnap, szombaton és holnapután, vasárnapon a „Fény és arny” című filmkolozszus kerül színre Mia May-al és Max Landával a főszerepekben. Ez az öt felvonásos dráma a filmművészetnek valóságos csodája. Az előadások a régi esküdtzéki teremben lesznek.

— Az önkéntes fémbeizoláltatás végső határidejét a honvédelmiügyi miniszter értesülésünk szerint április 30-ban állapította meg. Ezen utolsó határidő tartama alatt bizonyára minden késedelmező beizoláltatja heverő fémkészleteit, amelyekre a hadseregnek most már nagyobb és sürgősebb szüksége van, mint bárkinek. Még mielőtt a büntető rendelkezések életbe lépnek, készpénzben és rőtön bevéltják a fémeket a hivatalos fémbeizoláltatás hatóságilag megállapított árakon.

— Kup Gyula és Társa cs. kir. udvari szállítók Szeged Délmagyarország legnagyobb nődivat áruháza, mely páratlan hírnevét annak köszönheti, hogy a legválasztékosabb igényeket is kielégítő meglepő divatházában egy a legújabb modellek, mint az áruk sokasága költség kímélésben és izlésben megérdemli a vasuti közlekedés által való hozzájutást a n. é. közönség tudomására hozza, hogy az összes nődivat újdonságok, kész női köpenyek, impregnált selyem köpenyek, kész női kosztümök, selyem és lengerie toalettek, köpenyruhák, blousok, pongyolák, juponok, fűzők, fűzővédők, női modellkalapok a legújabb divat creáció raktárára érkeztek. Szörme sücsárak — saját szücs műhely, hol alakítások is elvégeztetnek — perzsia, sealskin köpenyek, vállgallérok, karmantyuk minden nemes szörme-fajból állandóan dus raktárral rendelkezik. Mértékosztályában menyasszonyi kolengyék, utcai alkalmi, visitolettek eredeti modellek után mérték szerint készülnék. Modelltermékben állandó kiállítás.

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után első vasárnapján fogadja el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Magyar
találmány, magyar készítmény nem ért még el olyan sikert, mint a Diana sósborszesz. Évről-évre rohamosan emelkedik a fogyasztás s ma már közel évi 15,000,000 palack Diana sósborszesz kerül fogyasztásra kizárólag Magyarországon, de az ország határain túl is eljutott már e páratlan szer hírneve. Tengerentúli államokban ép úgy ismerik és fogyasztják, mint idehaza. Magyarok, ha külföldre utaznak, okvetlenül magukkal viszik, mert aki egyszer megszokta, nem tud már megenni nélküle. Igazán: szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy nem volt még készítmény, mely ilyen rövid idő alatt ilyen páratlan népszerűségre, közkedveltségre tegyen szert s ennyire nélkülözhetetlenné váljék. Ha kutatjuk e siker okait, azt látjuk, hogy nem a reklám, nem a szervezési munka, nem a kínálat hozta létre ezt a csodálatos sikert, hanem az az egyszerű tény, hogy aki egyszer bármilyen bajánál a Diana sósborszeszhez folyamodott segítségért, e biztos hatás háziszorban föltétlenül megtalálta amit keresett s ezért aztán később is állandóan ragaszkodott hozzá, kijelentvén, hogy amíg csak lesz a világon Diana sósborszesz, házból is nem hagyja fogyal. Ára 130 fillér. Kapható mindenütt. Főelárusítóhely: Diana Kereskedelmi Részv. - Társ. BUDAPEST, NÁDOR-UTCA 6. sz.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VOGI ESKÜDTZÉKI TEREMEN.

Telefon 330.

Szombaton, április 14-én 2 előadás, d. u. 6 és este 8 órakor:

Vasárnap, április 15-én 4 előadás, d. u. 3, 5, 1/2 és este 8 órakor:

Fény és arny.

Dráma 5 felvonásban. Rendezte Joe May. A főszerepekben: Ruth — Mia May, gróf Marlitz — Max Landa.

A jövő héten szombaton és vasárnap HENNY PORTEN legújabb filmkreációja kerül bemutatásra.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szombaton, április 14-én két előadás, d. u. fél 6 órakor mérsékelt helyárral, este 8 órakor rendes helyárral

FANTOMAS FILM!

Ujdonság!

Ujdonság!

AZ ÖRÖKÖS.

Dráma 4 felvonásban.

Gyönyörű kíséreműsor.

Elsőrangú szaloncigányzene.

Helyárrak:

Mérsékelt: páholyülés 80 f. I. hely 70 f.
II. hely 60 f. III. hely 40 f.

Rendes: páholyülés 1-20 K, I. hely 1- K,
II. hely 80 f. III. hely 50 f.

Nagy csatahajó és tenger- alattjáró.

— A sajtóhadiszállás engedélyével. —

— ápr. 13.

A háború hosszú tartama, az elkövetkező forró viaskodás a végső győzelemért, amelynek a tengeralattjáróknak döntően kell beavatkoznia, érthetővé teszik, hogy az egész világ tekintete a hajóhad feladataira és a különböző egységek szerepeire szegeződik. Sokak előtt akaratlanul az a kérdés vetődik föl, hogy az „U”-hajók és az az állandó veszedelem, hogy egyetlen jól irányított torpedó lövés a legnagyobb, a legnehezebb hajókat épűgy, mint a legkönnyebbeket a mélységbe süllyesztheti, nem teszi-e fölöslegessé további megtartásukat? Effele vizsgálódásokkal már szakkörök is foglalkoztak és általában elismerték, hogy a kérdés megoldására még egyáltalán nem érett és hogy odáig a nagy csatahajókat, a tengeri uralom e megtestesítőit és biztosítóit föltétlenül meg kell tartani. Ennek a körülménynek köszönhető, ha minden tengeri állam e világ-háborúban igyekszik érintetlenül föntartani nyílttengeri hajóhadát, hogy a végső győzelemre vezető eseményekben szükség esetén teljes terővel résztvehessenek. Egyformán áll ez minden államra és a világ leghatalmasabb hajóhadát — az angolt — ott láthatjuk harci egységeivel biztos, a tengeralattjáró támadásoktól háló és torlaszszárlatokkal védett kikötőbe bujva.

A vélekedés arra nézve, hogy csatahajóknak van-e még jogosultságuk a tengeralattjáró veszedelem árnyékában, szakkörökben sem egységes. Példa erre Sir Percy Scott angol tengernagy egyik írása, aki még a béke idején, 1913-ban azt vallotta, hogy a tengeralattjárók bevezetése a tengeri háborúba teljes-séggel megsemmisítette a vízföldti hadihajók hasznosságát és hogy a jövőben a páncélhajó épp úgy kimegy a divatból, ahogy a közlekedésből a gépkocsi általában mindinkább kiszorítja a lovat. A Tribuna Sir Percy Scott-nak azt a nemrég nyilvánosságra hozott jóslatát a jelenlegi háború eseményeivel igyekszik megcáfolni. Az olasz lap nézete szerint a nyílttengeri hajóhadak ma épp oly szükségesek, mint azelőtt, mert csak létüknek köszönhető, hogy Németország a háború elején, amikor az angol hadsereg átalakulása válságát élte, nem határozta el magát az angol szigetek előzönlésére. Épp így Ausztria-Magyarország is az olasz háború kitörésekor az olasz partokon partraszállást kísérelhetett volna meg amiben bizonyára csak az akadályozta meg, hogy az olasz hajóhad saját partjait fenyegette. Ebben a beállításban akarja az olasz lap a nyílttengeri hajóhad szükségességét a tengeralattjárók ellenére is bizonyítani, amiben

persze még csak nem is érinti a kérdés velejét.

Kétségtelen, hogy a tengeri háború megszokott szabályait a tengeralattjáró bizonyos mértékben megváltoztatta és mert a nagy csatahajók rendeltetése a régi maradt, csak a tengeralattjáró lehet az, ami ezeket a változásokat okozta. Ha tehát e kérdésben világosságot akarunk teremteni, mindenekelőtt azt kell vizsgálnunk, hogy az ellenség leküzdésében mik a tengeralattjáró legfőbb feladatai? Minden elébe kerülő csatahajó elsüllyesztése mellett legeredményesebb tevékenységeül a háborúban a kobzócirkálás tevékenysége mutatkozott, amelynek legfőbb feladata az ellenség — és amennyiben dugáruról van szó — a semleges kereskedelem megsemmisítése. E feladat teljesítésére azonban a tengeralattjáró különös tulajdonságainál fogva alkalmasabb, mint akármilyen más hajó, ha a sikerrel működő kobzócirkáló feladatait szem előtt tartjuk. A „Militärische Rundschau” egyik régebbi cikke szerint („Cirkáló- és kobzó-háború”) Mirtl cs. és kir. ellentengernagy igen világos fejtegetésében erre a kérdésre a következő feleletet adta: A kobzócirkálóknak, ha az ellenség kereskedelem ellen irányuló feladatát eredményesen akarja teljesíteni, mindenekelőtt rejtekben kell maradnia az ellenséges védőcirkálók előtt, vagy fölfedezése esetén menekülnie kell tudni az ellenfél elől. Mind a két tekintetben egyenesen eszményien bevállik a tengeralattjáró azzal a képességével, hogy a kellő pillanatban eltűnik a tenger színéről, amellyel megvan az az előnye, hogy tenger-alatti buvóhelyéről nemcsak a teherszállító kereskedelmi gőzöst, hanem annak védőhajóit is megtámadhatja. Az „U”-hajónak az a tulajdonsága, hogy előreje az ellenség szemé elől is végezheti pusztító feladatát, ez okozta, hogy a csatahajók most már nem járják olyan gondtalanul a nyílt tengert, legalább is könnyebb egységek védelme nélkül nem, mint győzhetetlen hatalmuk tudatában valaha. Teljességgel hibás lenne azonban az „U”-hajók e pillanatnyi, csak látszólagos fölénnyéből azt következtetni, hogy ezen aránytalan viszony-nak örökké fönn kell maradnia. Ellenkezőleg föl kell tételezni, hogy idővel módot és eszközt fognak találni a nyílttengeri hajók védelmére, minthogy eddig csaknem minden támadó fegyvernek feltalálták a védőfegyverét is. Csak a tüzércél és a védőpáncél örök küzdelmére kell gondolni, melyben a támadó fegyver javulását mindenkor nyomom követte a védőfegyver tökéletesedése is. Itt is valószínűleg ki fog egyenlítődni az aránytalanság a kétféle hajónem között, már csak azért is, mert az „U”-hajó, amíg mai fejlődési fokán marad, mindig csak posztitani fog, de nem védeni is, míg a nyílttengeri hajóhad — és legnagyobb mértékben a nagy csatahajó — mindig óvó feladatokat is fog teljesíteni. Már ez az egy tulajdonsága nélkülözhetetlenné teszi a nagy hadihajót és így biztosítja fönnmaradását.

Az a tény, hogy az „U”-hajó a nagy csatahajót ma határozottan fenyegeti, önkéntelenül Sir Percy Scott jóslatára tereli a figyelmet, de az elmondottak alapján nem abban az értelemben, hogy a jövőben egyáltalán lesz-e jogosultsága a nyílttengeri flottának, mint inkább abban, hogy a jövő hajóépítése hogyan fog az „U”-hajók mai értelmében vett szerepéhez igazodni? Mindenesetre olyan pályakérdés, amelynek megoldásába a legjobb elméknek kell beleszólniuk. Ez a katonaműszaki szaktudományok olyan kérdése, amely minden tengerészeti szakot föléli, előreláthatóan csak lassan fog megérni és az „U”-hajó további tökéletesedésével fog lépést tartani. Itt nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a lehetőséget sem — a fejlődő műszaki tudásról mindent föltételezhetünk — hogy az „U”-hajó idővel a nyílttengeri csatahajóval egyenértékű harcieszköz lehet. Csak azt kell elképzelnünk, hogy az „U”-hajókat nagyságuk növekedésével épp úgy el lehet látni páncéllal és nehéz tüzérséggel, mint a csatahajót és így az utóbbinak képességeivel is fel lehet ruházni őket, azzal a különbséggel, hogy a tengeralattjárók tevékenységüket a szükséghez képest víz föltől vagy víz alatt gyakorolhatják. Csak akkor, de csakis akkor — és ezt az időt ma nem lehet előrelátni — játszotta el szerepét a mai

nagy csatahajó és válik igazsággá Sir Percy Scott jóslata.

Színház.

Heti műsor:

Április 13. Péntek: Csillagok bolondja (Ujd.)
Április 14. Szombat: Ugyanez.
Április 15. Vasárnap: Ugyanez.

— Zsuzsi. Barta Lajos parasztdrámáját mutatta be tegnap este Balla színtársulata. A darab vékony cselekményével kevés érdeklődést kelt, csak jól megrajzolt alakjai s egyes jelenetei keltenek hatást. A címszerepet *Budai Ilonka* játszotta, aki olyan találon adta az ide-oda ingadozó fiatal özvegy szerepét, hogy egészen elfeledtük szubrett voltát. A köfejtő szerepében *Pataki Ferenc* sokoldalú képességét csodálhattuk ismét. Egyszerű, de markáns vonásokkal tökéletes jellemzéssel élethű alakot állított elénk. A kisebb szerepekben *Krémer Jenő* pompás öreg parasztja keltett nagy tetszést s jellemző játékot nyújtott *Guthi Sári* is.

A. I. 7-17. 4.

280-3.3

A wieni (Innere Stadt) járásbírósi felhívása
Freund Vilmos nagybecskereki illetőségű egyén örökösai, hagyományosai és hitelezőihöz.

Freund Vilmos nagybecskereki illetőségű magyar állampolgár kereskedő, Wienben I., Rosenbursenstrasse 4. sz. a. ahol állandó lak-helylyel birt, elhalálozott.

Az 1854. év aug. 9-én kelt csász. pátens 137. és 138. §§-ai értelmében felszólítatnak mindazon örökösök, hitelezők és hagyományosok, kik osztrák állampolgárok vagy ott tartózkodó idegenek, hogy a hagyaték iránti igényüket jegyzett bíróságnál legkésőbb 1917. május 10-ig jelentsék be, mert ellenesetben a hagyaték — tekintet nélkül ezen igényükre — a külföldi hatóságnak vagy egy ezáltal láttamozott személynek kiadható.

Egyszersmind tekintettel arra, hogy az ott tartózkodó örökösök a bíróság által tartandó hagyatékátvitel kiüzésére eljártak, az idézett császári pátens értelmében az összes külföldi örökösök és hagyományosok felhivatnak, hogy igényeiket és kívánságukat az átengedést illetőleg a külföldi bírósághoz jelentsék be, ellenkező esetben és ha az átengedés nem kifejezetten kérelmeztek, a tárgyalás itt és pedig egyedül a jelentkező örökössel fog megtartatni.

K. u. k. Bezirksgericht Innere Stadt Wien.
Abt. I., am 12. März 1917.

Ritter v. Schoen.

A kiadmány hitelül:

Litschauer s. k. irodavezető.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

64518-917. F. I. a.

A nyári időszámítás bevezetése a m. kir. államvasutak vonalain.

Folyó évi április hó 15-ről 16-ra hajló éjel a m. kir. államvasutak vonalain a nyári időszámítás lép életbe.

Ebből kifolyólag a vasuti órák április hó 16-án reggeli 2 órakor egy órával előre, azaz 3 órára igazítottak.

A menetrendek a nyári időszámítás bevezetése folytán nem változnak.

Azok a személyszállító vonatok, amelyeknek közlekedése az átmeneti időpontot érinti, arról az állomásról ahol az átmenet időpontja előtt utoljára megállanak, egy órai késéssel fognak inditattni.

Budapest, 1917. évi március hó 27-én.

Tolnay államtitkár, elnök.

VÉGE A KÁVÉHIÁNYNAK!

Keverjen egy pohár tejbe egy kávéskanálnyi FISCHER-féle PÖTKÁVÉ-t és édesítse meg egy kockacukorral. — Kitünő ízű, tápláló reggelihez jut és cukorral is takarékoskodott. A FISCHER-féle FOLYÉKONY PÖTKÁVÉ kapható nagyban a FISCHER-féle FOLYÉKONY PÖTKÁVÉ R.-t. központi eladási irodájában. — Kicsinyben minden jobb fűszerkereskedésben

TELEFON: 10-22.

BUDAPEST, I., ÁTLÓS-UT 22., 24., 26., 28. SZ. ALATT.

TELEFON: 10-22.

Legujabb.

Az oroszországi helyzet.

Budapest, április 13. Stockholmból sürgönyzik:

A finnországi forradalomnak a legképzettebb tisztek között ötszáz áldozata volt. Sveabornél álló hadiflottán számos tisztet halálra kínoztak. Az ország több helyén sok tisztet a legborzalmasabb módon bántalmaztak.

Höfer mai jelentése.

Budapest, ápr. 13. Höfer altábornagy a vezérkar főnökének helyettese jelenti:

Keleti és délkeleti harctér:

Nincs jelenteni való.

Olasz harctér:

A Karszt-fensíkon és a Wippach-völgyben a tüzérségi harc a tiszta látási viszonyok mellett, állandóan élénk.

A képviselőházat elnapolták.

— Nagy vihar a tegnapi esti ülésén. —

Budapest, április 13. A képviselőház a húsvéti szünet után tegnap este tartotta volna első ülését, azonban az ellenzék olyan botrányt csinált, hogy senki szóhoz nem juthatott.

A vihar árnyéka már a képviselők gyülekezésekor előrevetette árnyékát, mert nagy izgalom mutatkozott a gyülekező képviselők, különösen az ellenzék sorában.

Szász Károly alelnök fél 7 órakor megnyitotta az ülést, mikor Tisza István gróf miniszterelnök is belépett az ülésterembe.

Ebben a pillanatban az ellenzék oldalán fülsiketítő zaj tört ki. Az ellenzékiek torokszakadtából ordítottak Tisza felé:

— Választójogot! Pfuj! Pfuj! Mondjon le! — Nemzeti kormányt követelünk! — Hárszabályokkal védik a panamistákat! — Oivassák föl a német császár levelét! — Jöjjön a népuralom! — Panamisták!

A gyalázkodó kifejezések özöne zúgott az ellenzék oldaláról irtózatossá, míg Tisza István gróf hidegvérrel, nyugodtan ül helyén s valamit olvas. Majd leteszi az írását s farkasszemet néz a tomboló ellenzékkel.

A zaj nem szűnik, végre is az elnök kénytelen az ülést felfüggeszteni.

A szünet egy óra hosszat tartott, de az ülés megnyitása meddő volt, mert ismét kitört a zajongás, mire az elnök újból felfüggeszti az ülést.

Újabb szünet után az elnök megint fölmeleg az emelvényre, de az ellenzék nem enged szóhoz jutni.

A baloldali Szmrecsányi iszonyu zajban beszélni kezd, ugyanakkor az elnök is mond valamit, de senki sem hallja, hogy miről beszélnek.

Egyszerre Tisza István gróf föláll, a terem közepére megy, a gyorsírók elé, zsebéből levelet vesz ki s felküldi az elnökhöz.

A fülsiketítő zaj tovább tart. Az ellenzék egyre tombol. Látni lehet, hogy az elnök felbontja a levelet, átadja a jegyzőnek, aki olvas, de senki sem tudja, hogy mit.

Egyszerre az elnök föláll s távozik a helyéről, utána a munkapárt tagjai, élükön a kormányossal.

Künn a jobboldali folyósón viharosan éljenzik a királyt és Tiszát, míg a

baloldalon a legnagyobb konsternáció uralkodik.

Az elnök távozása után Szmrecsányi odamegy az egyik gyorsíróhoz, kikapja kezéből jegyzetét és kimegy a folyósóra.

Az ellenzék a gyorsíróktól azután megtudta, hogy királyi kézirat bizonytalan időre elnapolták a Házat. Az elnapoló kézirat Badenben, április 12-ről van kelteve.

Az izgalmas ülés este fél 9 órakor végződött.

A király Budapesten.

Budapest, ápr. 13. A király ma délután a keleti pályaudvaron Budapestre érkezik és szombaton délután visszautazik Bécsbe.

Budapest, április 12. Mint Bécsből sürgönyzik, a király és királyné ma délelőtt 8 óra 30 perckor külön udvari vonaton Budapestre utaztak.

Budapest, április 13. A királyi pár ma délután két órakor a keleti pályaudvaron Budapestre érkezett s nyomban a várba hajtatott.

Az új hadügyminiszter.

Budapest, április 13. A Budapesti Tudósító jelenti:

A király stelletteni Stöger-Steiner Rezső gyalogsági tábornokot hadügyminiszterré kinevezte.

Bécsi politikai körökben már tegnap este tudomásra jutott a kinevezés, amely összefüggésben van a királynak az Isonzo-fronton való tartózkodásával, ahol a hadügyminiszter az egyik csapat parancsnoka volt.

Az ellenzék a parlament előtt gyűlést akar tartani.

Budapest, április 13. A képviselőház tegnapi ülése után a Ház folyósóján Holló Lajos az ellenzék nevében a jelenlevő Boda Dezső főkapitánytól április 29-ikére a parlament előtti tere gyűlés tartására kért engedélyt, Boda kijelentette, hogy váaszát majd írásban fogja megadni.

Két ügyes, hadmentes férfi-munkaerő keresetük, kik biztosítások szerzéséhez némileg értenek. Lehet hadi-rokkant is

Havi fixfizetés 200 K és utazásoknál 20 K napidíj

Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban.

Írógépet,

Nacionál pénztári gépet gyorsan és szakszerűen

javit

írógépgyári műszerész.

Ugyanott fenti gépekhez alkatrészek is kaphatók. Czim a kiadóban.

Csak néhány napig

Megvételre keresek négykerekű két üléses

hajtó kocsit

és egy lóra való szerszám felszereléssel.

Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Sás-lábtörők eladása.

A helybeli katonai állomásparancsnokság a katonaság szükségletére sás-lábtörőket készített. Minthogy a készült lábtörők mennyisége a szükségletet meghaladja, az említett parancsnokság a feles mennyiséget jótékony célra értékesíteni kívánja. A szolid kivitelű, 80×45 cm nagyságú lábtörők darabja 2 koronáért az említett parancsnokság irodájában (Rudolf-laktanya) kapható.

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás urilakkással.

Ugyanott eladók képek, könyvek, képes folyóiratok is. — Közelebbit a kiadóhivatalban.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Diósadi Bodó János honvédszázados aktuális háborus művei:

A nemzetközi jogok a háboruban.

I. Szárazföldi háboru.

II. Tengeri háboru . . . . . 2.— K.

A kémkedés békében és háboruban 1.— K.

A franktirőr harc . . . . . 1.— K.

Montenegróiak a balkáni háboruban 1.80 K

A világháboru és a hadijog . . . 3.— K.

Megrendelhetők:

Minden nagyobb hazai könyvkereskedésben.

Főbizományos: Toldi Lajos könyvkereskedő, Budapest, II., Fő-utca 2. szám.

Tanuló lányok

heti fizetéssel felvétetnek

helyi nagyobb iparvállalatnál.